

5:28-31 Jews vs. Canaan

1. Professor Yehudah Elitzur, Daat Mikra: Shoftim, pg. נח

אהל יעל על כליו וחפציו הפשוטים, יתד ומקבת, מים וחלב, הוא היפוכו של בית סיסרא בחרושת הגויים שבעד חלונה אשנבה משקיפה גבירה מוקפת מטרוניות אשר לבן לסלסולי לבוש ולשפחות מקושטות. מן הראוי לציין כאן כי האשנב שהוא כנראה שכבת אבן מפוארת בחלון, הוא אחד הסימנים המובהקים של ארמנות מלכים ושרים כפי שמוכיחים ממצאי החפירות בארמון רמת רחל בדרום ירושלים...

The tent of Yael, with its simple tools and objects – a stake and hammer, water and milk – is the opposite of Sisera's house in *Charoshet haGoyim*, through the *eshnav* window of which the lady of the house gazes, surrounded by her matrons, their hearts given to frippery and made-up maids. It would be appropriate to note here that the *eshnav* seems to be a layer of decorative stone in a window, and it is one of the identifying signs of royal palaces and nobles, as seen in archaeological finds in the palace of Ramat Rachel in South Jerusalem...

2. Rabbi Yosef Albo, Sefer haKikarim 4:43

והיתה רואה כי סיסרא בנה מוכה בראש על יד אשה, והיו רואות החכמות דם במחנה סיסרא, ושכל המלחמה נעשית והגבורים שפוכי דם, ובפרט סיסרא על ידי שתי נשים שהם דבורה ויעל, ועם כל זה לא ידעו לשפוט בזה משפט אמתי אבל הפכו המשפט כפי רצונם...

She saw that her son Sisera was struck on his head by a woman, and the wise women saw blood in Sisera's camp, and that the war was complete and the blood of the warriors had been spilled, and especially Sisera's [blood] by two women, Deborah and Yael. Even with all of this, they did not know how to draw accurate conclusions from this, but they reversed the conclusion to fit their desire...

3. Ralbag to Shoftim Perek 4-5, Lesson 8

השמיני הוא לפרסם גנות האומות ההם והיותם פרוצים בעריות ולזה הקדימה אם סיסרא בספור הצלחת סיסרא רחם רחמתיים לראש גבר...

The eighth lesson is to publicize the disgrace of those nations, and their wanton immorality. Thus the mother of Sisera, in speaking of Sisera's success, began with...

4. Midrash, Sifra Acharei Mot 8:12b:4

ומנין שלא היתה אומה באומות שהתעו בו מעשיהם יותר מן הכנענים תלמוד לומר "וכמעשה ארץ כנען לא תעשו"...

How do we know that no nation made their ways more *toevah* than the Canaanites? Thus it says, "And like the deeds of the Land of Canaan you shall not do"...

5. Talmud, Rosh HaShanah 33b

כתיב "יום תרועה יהיה לכם" ומתרגמינן "יום יבבא יהא לכוון" וכתיב באימיה דסיסרא "בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא". מר סבר גנחי גנה ומר סבר ילולי יליל.

Bamidbar 29:1 says, "It will be a day of *teruah* for you," which is translated, "It will be a day of *yevavah* for you." Regarding the mother of Sisera it says, "Through the window, the mother of Sisera gazed and *vatiyavev*." One thought this referred to groaning; the other thought it referred to wailing.

Introduction

6. Structure of Chapters 6-8

- 6:1-6 Oppression by Midian
- 6:7-10 Divine rebuke
- 6:11-24 Gidon's First Encounter
- 6:25-32 Gidon's First Mission
- 6:33-40 Gidon's Second Encounter
- 7:1-8 Gidon's Second Mission
- 7:9-14 Gidon's Third Encounter
- 7:15-25 Gidon's Third Mission
- 8:1-3 Decline 1: Ephraim
- 8:4-21 Decline 2: Succot, Penuel and Zevach/Tzalmuna

- 8:22-28 Decline 3: Idolatry
- 8:29-35 The end: Return to Midian

7. Bereishit 25:1-6; Bereishit 37:28; Shemot 2:15; Bamidbar 22:4; Bamidbar 25:6

בראשית כה:א-ו וַיִּסַּף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וְשֵׁמָּה קְטוּרָה: וַתֵּלֶד לוֹ אֶת זָמְרָן וְאֶת יֶקֶשֶׁן וְאֶת מִדְיָן וְאֶת מִזְרָיִם וְאֶת שׁוּר: וַיִּקְשׁוּ יָלֶד אֶת שָׂבָא וְאֶת דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וּלְטוּשִׁים וּלְאַמִּים: וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וְעֶפְרָיִם וְחִנֹּךְ וְנַאֲבִידֵעַ וְאַלְדָּעָה כָּל אֵלֶּה בְנֵי קְטוּרָה: וַיָּמָן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לַיִצְחָק: וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָם חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קָדִם:

בראשית לו:כח וַיַּעֲבְרוּ אַנְשֵׁים מִדְיָנִים סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לַיִּשְׁמָעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרָיִמָּה:

שמות ב:טו וַיִּשְׁמַע פָּרְעֹה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּבְקֹשׁ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פָרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל הַבְּעָר: **במדבר כב:ד** וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זִקְנֵי מִדְיָן עֲתָה יִלָּחֲכוּ הַקָּהָל אֶת כָּל סִבִּיבֹתֵינוּ כְּלַחֵד הַשּׁוֹר אֶת יִרְקַּה הַשָּׂדֶה וּבָלֵק בֶּן צְפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא:

במדבר כה:ו וַהֲגֵה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אֶחָיו אֶת הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל עַדַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַהֲמָה בָּכִים פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

8. Talmud, Rosh HaShanah 25a-b

ואומר "ויאמר שמואל אל העם ד' אשר עשה את משה ואת אהרן (שמואל א' יב:ו)", ואומר "וישלח ד' את ירבעל ואת בן ואת יפתח ואת שמואל (שמואל א' יב:יא)" ... שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם, לומר לך ירבעל בדורו כמשה בדורו, בן בדורו כאהרן בדורו, יפתח בדורו כשמואל בדורו, ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים...

And Shemuel I 12:6 says, "And Shemuel told the nation: G-d, who established Moshe and Aharon", and Shemuel I 12:11 says, "And G-d sent Yerubaal [Gidon], Bedan [Shimshon] and Yiftach and Shemuel"... The text weighed the three global lightweights with the three global heavyweights in order to teach you that Yerubaal in his generation is like Moshe in his generation, Bedan in his generation is like Aharon in his generation, Yiftach in his generation is like Shemuel in his generation. This teaches you that even the lightest of the light, if appointed as a communal leader, is like the mightiest of the mighty...

9. Rambam, Moreh Nevuchim 2:46

יראה לי שענין גדעון בגיזה וזולתה אמנם היה במראה. ולא אקראהו מראה נבואה גמור, שגדעון לא הגיע למדרגת הנביאים כל שכן למדרגת המופתים. ותכליתו שישגי כשופטי ישראל וכבר מנוהו מקלי עולם כמו שבארנו, ואמנם הכל בחלום כחלום לבן ואבימלך...

It appears to me that Gidon's affair with the wool and the rest were actually in a vision. Also, I would not call it a complete prophetic vision, for Gidon did not achieve the level of prophets, and certainly not the level of miracles. His role was to grasp as did the Judges of Israel, and he has already been listed as one of the global lightweights, as we have explained. In truth, all was a dream, like the dreams of Lavan and Avimelech...

6:1-6 Oppression under Midian

10. Rashi to Shoftim 6:1

עד כאן נאמר ויוסיפו שהיה נצבר חטא על חטא אבל בשירה זו נמחל להם כל אשר עשו ועכשיו מתחילין לחטוא כך נדרש באגדת תהלים: Until now it said "And they continued", piling sin upon sin, but with this song [of Deborah] all they had performed was forgiven for them. Now they began to sin [anew]. So is taught in Midrash Tehillim.

6:7-10 A message of rebuke

11. Malbim to Shoftim 6:7

לא זעקו על חטאתיהם, רק מתרעמים על הרעה, ולא הכירו כי בא העונש בסבת החטא, לכן שלח נביא להוכיחם: They did not cry out for their sins, but only complained of their suffering. They did not recognize that the punishment came due to sin, and so He sent a prophet to rebuke them.

12. Ralbag to Shoftim 6:8

ויש לשואל לשאול: אחר שהיה זה הנביא קיים, איך לא הוכיח ישראל כל ימיו, ולמה הוצרכו לנבואת דבורה? וידמה שנאמר בהיתר זה הספק שהוא לא היה מתנבא רק לעתים רחוקים, ולא היה בו כח יתישר בו להנהיג העם. ולזה ג"כ תמצא בזה המקום שהוצרך למנות גדעון על פועל מלחמת מדין.

ואפשר כי כמו שהיה אליהו פעם נראה ופעם נעלם כשישאהו רוח ד' אל מקום רחוק, כך היה הענין בפנחס. ולזאת הסבה לא שמש בכהונה גדולה כל ימיו אבל שמשו בניו ובני בני דורות רבים, והוא עדיין קיים, כמו שיתבאר בספר דברי הימים (א ט:כ) וזה כי הוא היה קיים בימי דוד כמו שאמר "ופנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן נגיד היה עליהם לָפְנִים ד' עִמּוֹ", ולא ימצא בזרע אהרן אחר שיקרא שמו "פנחס בן אלעזר בן אהרן", כמו שמבואר שם בספר תולדותם:

The questioner might ask: Since this prophet was alive, how is it that he did not rebuke Israel all his life, and why did they need Devorah's prophecy? It would appear, to resolve this doubt, that he prophesied only at distant intervals, and he lacked the strength to lead the nation. And therefore you will also find here that he needed to appoint Gidon over the war with Midian.

And it is possible that just as Eliyahu was sometimes seen and sometimes hidden, when the spirit of Gd bore him to faraway places, so it was with Pinchas.

And for this reason, he did not serve as kohen gadol his entire life, but his sons, grandsons and great-grandsons did so for many generations, even as he still lived, as seen in Divrei haYamim I 9:20 that he was alive in the days of David. It says, "And Pinchas ben Elazar ben Aharon haKohen led them in the past, and HaShem was with him." And there is none other among Aharon's descendants whose name is "Pinchas ben Elazar ben Aharon," as is clear in that book of their generations.

13. Abarbanel to Shoftim 6:8

וכפי הפשט נראה שהיה הנביא הנזכר כאן איש שנבא לצורך שעה, ולכן לא נזכר שמו

Within the simple explanation, it appears that this prophet was someone who prophesied due to the need of the moment, and therefore his name was not mentioned.

6:11-24 Gidon's First Encounter

14. Radak to Shoftim 6:11

אינו ר"ל ישיבה כי אין נראים המלאכי בשיבה כי אם בעמידה כמו "ומלאך ד' עומד" "והנה איש עומד לנגדו", אלא ר"ל נתעכב שם תחת האלה עד שיפנה אליו גדעון.

It doesn't mean "sitting", as malachim do not appear while seated, but only while standing, like "And the malach of Gd stood (Zecharyah 3:5)" "And a man stood opposite him (Yehoshua 5:13)." Rather, it means he waited there, beneath the *eilah*, for Gidon to turn to him.

15. Ralbag to Shoftim 6:11

הוא הנביא שזכר, כי הנביא יקרא מלאך ד' כאמרו "ויבא [צ"ל ויאמר] חגי מלאך ד'". ולזה נראה לגדעון בהקיץ בהשתמש חושיו על מנהגם...

This is the prophet mentioned above, for a prophet can be called a "malach of Gd", as in "And Chaggai, malach of Gd, said (Chaggai 1:13)". Therefore he appeared to Gidon when he was awake, and fully functioning...

16. Radak to Shoftim 6:11

ובדרש נתעכב שם עד שמצא לו זכות ואחר כן נראה לו. אמרו, יואש אביו היה חובט חטים, אמר לו גדעון "אבי, זקן אתה, הכנס לביתך ואני אהיה חובט, שאם יבאו המדינים אין בך כח לנוס." אמר המלאך, "קיימת מצות כבוד, וראוי אתה שיגאלו בני על ידיך."

And in a midrash: He waited there until he found a merit for [Gidon], and then he appeared to him. They said: His father Yoash was pounding the grain, and Gidon said to him, "Father, you are old, go into your home and I will pound, for if the Midianites would come you would lack the strength to flee." The malach said, "You have fulfilled the mitzvah of honour, and you deserve to be the agent of My children's redemption."

17. Rashi to Shoftim 6:12

ד' עמך גבור החיל - שנתן לך כח כזה:

"Gd is with you, mighty warrior" – He has given you such strength.

18. Radak to Shoftim 6:12

קראהו כן לבשרו ולחזקו שיגבר וינצח מדין, וכן אמר "לך בכחך זה."

He called [Gidon] this to inform him and encourage him that he would become strong and defeat Midian. And so he said, "Go with this strength of yours."

19. Mishnah Berachot 9:1 (54a)

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר "והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ד' עמכם, ויאמרו לו יברכך ד'." ואומר "ד' עמך גבור החיל..."

And they enacted that one should ask after his friend with the Name, as in, "And Boaz arrived from Bethlehem, and he said to the reapers, 'Gd is with you,' and they said to him, 'May Gd bless you.'" And it says, "Gd is with you, mighty warrior."

20. Rashi to Berachot 54a

ולא אמרינן מזלזל הוא בכבודו של מקום בשביל כבוד הבריות להוציא שם שמים עליו.

And we don't say that he is degrading the honour of Gd to honour people, producing Gd's Name for this person.

21. Rashi to Shoftim 6:13

פסח היה. אמר לו, "אמש הקרני אבא את ההלל, ושמעתי שהיה אומר 'בצאת ישראל ממצרים', ועתה נטשנו! אם צדיקים היו אבותינו, יעשה לנו בזכותם. ואם רשעים היו, כשם שעשה להם נפלאותיו חנם, כן יעשה לנו, ואיה כל נפלאותיו?"

It was Pesach. He said, "Last night my father recited Hallel to me, and I heard him say, 'When Israel left Egypt,' and now He has abandoned us! If our ancestors were righteous, let Him act for us in their merit. And if they were wicked, them just as He performed His wonders for them for nothing, so let Him do for us. Where are His wonders?"

22. Rashi to Shoftim 6:14

בכח הזכות הזה שלמדת סניגוריא על בני.

With the strength of this merit of yours, that you defended My children.

23. Radak to Shoftim 6:14

פנה אליו והלבישהו גבורה ואמ' לו לך בכחך זה פירו' בכח שהוסיף לו

He turned to [Gidon] and clothed him with strength, and said to him, "Go with this strength of yours," meaning the strength he had given [Gidon].

24. Radak to Shoftim 6:16

אמר לו בשם ד' "כי אהיה עמך", לפיכך אמר לו גדעון "אם כן שנביא אלקים אתה ובשליחותו אתה בא, תעשה לי אות שאתה מדבר עמי בשם ד'."

He told him in Gd's Name, "For I will be with you." Therefore Gidon said to him, "If you are truly a prophet of Gd, and you have come on a mission from Him, then perform for me a sign that you are speaking to me in Gd's Name."

25. Ibn Ezra to Bereishit 15:7

ועוד כי טעם שבועת ד' שיהיה הדבר בלא תנאי, כי כלל כל נבואות הם על תנאי. והנה לא חטא אברם בעבור שבקש לכרות אתו ברית:

Further, the purpose of a Divine oath is that it will be unconditional, for as a rule, prophecies are all conditional. Avram did not sin by asking Gd to make a covenant with him.

26. Ralbag to Shoftim 6:21

וזה דומה למופת שנתן אליהו בהר הכרמל, והנה פעולות זה הנביא דומות מצד לפעולות אליהו, וזה ממה שיחזק מאמר האומר פנחס זה אליהו.

This is like the sign Eliyahu gave on Mount Carmel, and this prophet's deeds resemble the deeds of Eliyahu. This supports the teaching that Pinchas is Eliyahu.

27. Metzudat David to Shoftim 6:24

פה אמר לי ד' "שלום":

Here Gd said to me, "Shalom".